

Kun tuntee juurensa, oppii paljon myös itsestään

Ystävät eivät ole korvanneet sukulaisuussuhteita. Professori Lea Pulkkinen sanoo, että sukuyhteydet selventävät omaa identiteettiä.

Taina Kivijärvi

Joitakin vuosikymmeniä sitten ajateltiin, että suvun merkitys vähenee ja sukulaisuussuhteet korvautuvat ystäville. Näin ei tutkimusten mukaan ole käynyt.

Opiskelun päättymisen, työ- tai asuinpaikan vaihtaminen ja uuteen harrastukseen siirtyminen voivat merkitä myös niissä syntyneiden ihmisuhteiden hiipumista.

Psykologian emeritaprofessori **Lea Pulkkinen** muistuttaa, että sukulaisuussuhteet ovat luonteeltaan toisenlaisia. Ne ovat olemassa, pidimmepä niitä aktiivisesti yllä tai emme.

–Kun tapaamme sukulaisia, emme välttämättä koe olevamme sukulaissieluja. Välillämme on kuitenkin perusmielenkiinto yhteisen taustan ja kenties yhteisten lapsuuskokemusten takia. Pelkkä toisen ihmisen olemassaolo on merkittävä, eivät hänen ulkoiset saavutuksensa, hän sanoo.

Meistä jokainen on sekä äidin että isän sukua, vanhempamme puolestaan olivat heidän äitiensä ja isänsä sukua.

–Siksi meissä kussakin on läs-

nä monia sukuja. Samalla meissä on hyvin yksilölliset valikoimat eri lähteistä tulevia geenejä, Pulkkinen kertoo.

Jako äidin- ja isänpuoleiseen sukuun ei ole olennaista. Olenaista on ihmisen tietoisuus siitä, että kuuluu sukuverkostoon ja sen ketjuun.

Korona-aika lopetti sukujuhlat ainakin tilapäisesti. Pulkkinen toivoo, että tapaamisia elvytetäisiin.

–Kaikki eivät välitä sukuyhteyksistä, mutta monelle ne ovat hyvin tärkeitä. Ne selventävät omaa identiteettiä ja sitä, keitä ihmisiä omaan maailmaan liittyy, hän kertoo.

Yhteyksiä sukulaisiin ei synny ilman tapaamisia.

–Henkilökohtaisilla tapaamisilla on iso merkitys. Ihmiset jäävät ihan eri tavalla mieleen kun heidät on tavannut, Pulkkinen muistuttaa.

Suvun merkitys ei ole vähentynyt siksiäkään, että mummit, papat ja muut lähiomaiset ovat paljon läsnä nuorempien sukulaisten elämässä.

Niin kauan kuin isovanhemmat

HANNA MARJANEN

Lea Pulkkiselta ilmestyi muistelmateos ja tietokirja

Taina Kivijärvi

Professori **Lea Pulkkiselta** on tänä syksynä ilmestynyt kaksi kirjaa: muistelmateos *Tutkijan omakuva* (Teos) ja *Lapsen hyvinvointi alkaa kodista* -tietokirja (PS-kustannus).

Heinolassa syntynyt Pulkkinen (o.s. Marttunen) on tehnyt merkittävän uran tieteenekijänä. Hän haluaa muistelmateoksellaan lisätä ymmärrystä tutkijan ja varsinkin naistutkijan urasta.

Tärkeää kasvupohjaa ja henkistä pääomaa Pulkkiselle tuli maalaisoista Heinolan maalaiskunnan Koskenmyllyn kodista Laineesta sekä mummolasta, Vanha-Tuusjärven kartanosta.

Yritteliäisyys ja avoimuus uusille kokemuksille tulevat sekä äidin että isän sukujen puolelta, Pulkkisen serkku, heinolalainen rovasti **Ahti Peltonen** kertoo. Vanhemmat Elli ja Alpo Marttunen sekä kolme nuorempaa sisarta antoivat tälle kehitykselle monentasoisia mahdollisuuksia.

Peltonen kertoo, että Pulkkisen elämässä näkyvät eri aikajänteiden kiinnekohdat, joita opiskelu ja pitkä työura hallitsevat. Elämän taitekohdat kytkeytyvät melko selvästi eri vuosikymmeniin. Kaikkeen tähän liittyvät moninaiset yksityiselämän säikeet: perhe, lapset, lastenlapset ja perhepiirissä tärkeä musiikki.

Myös rakennusprojektit ja niiden suunnittelu kiinnostavat professoria. Mainio esimerkki on Jaalan kesäasunnon yhteyteen nousut

edistää normien sisäistämistä, tiedon siirtymistä ja sosiaalisen toiminnan organisointia. Sillä on merkitystä sekä yksilön kehityksen että yhteiskunnan kannalta, hän sanoo.

Kuinka tärkeää on, että tiedostaa olevansa yksi helmi sukupolvien ketjussa?

– Kun tietää ja tuntee sukua, ymmärtää itsessään tiettyjä asioita. Vaikka geenit eivät yksistään ratkaise, voi tulla ahaa-elämyksiä. Joku löytää sukulaisista tuttua ulkonäön piirteitä tai yhtymäkohtia omaan elämään sukupolvienkin takaa, Pulkkinen vastaa.

Tärkeää on oman identiteetin

”

Meissä kussakin on läsnä useita sukuja.

Lea Pulkkinen

tutkijantorni, jossa hän edelleen keskittyy kirjoittamiseen.

Lea Pulkkinen on saavuttanut maailmanmainetta erityisesti pitkittäistutkimuksellaan, jossa samojen ihmisten seurantaä jatkettiin yli 50 vuotta.

Lapsesta aikuiseksi -pitkittäistutkimus alkoi väitöskirjatyönä 1968. Tutkimus jatkui vuoteen 2012. Vuodesta 2013 jatkavastuuta kantaa tutkimusjohtaja **Katja Kokko**.

Lea Pulkkinen on työssään tuonut esiin asioita, jotka lisäävät lasten hyvinvointia. *Lapsen hyvinvointi alkaa kodista* -tietokirjassa kuvataan lasten kokemaa hyvinvointia ja sen edellytyksiä.

Pulkkinen toimi psykologian professorina Jyväskylän yliopistossa.

Hän on saanut lukuisia palkintoja ja tunnustuksia kuten Vuoden nainen 1983, Vuoden professori 1992 ja Suomen tiedepalkinto 2001.

rakentaminen: kuka minä olen ja mistä minä tulen.

Nykyään perheet ovat hyvinkin monimuotoisia. Niin sanottujen peruserheiden rinnalla on uusia perheitä, joissa on bonuslapsia ja -serkkuja sekä bonusmummoja ja -pappoja.

Sitä, miten näissä perheissä suvun merkitys eroaa peruserheestä, on Pulkkisen mukaan vielä hyvin vaikea sanoa.

– Sitä pitäisi tutkia, hän sanoo.

Jokaiseen sukuun liittyy tapahtumia, joita muistellaan mielellään ja toisaalta tapahtumia, jotka aiheuttavat surua tai muita kielteisiä tunteita. Sukulaisten riidat siirtyvät helposti seuraavaan sukupolveen, joka ei välttämättä edes tiedä, mistä vihanpito on alunperin alkanut.

– Esimerkiksi perintöriita voi laittaa välit poikki. Ne ovat ikäviä tilanteita kaikkien kannalta. Ulkopuolisten on vaikea puuttua niihin, Pulkkinen kertoo.

Artikkeli pohjautuu Lea Pulkkisen sukuseura Marttusen sukujuhlissa pitämään puheeseen ja hänen haastatteluunsa.

Yhtenä iltana suku on paras ja pahin

Viime vuonna alkaneet teemalliset keskusteluillat jatkuvat Heinolan kirkossa.

Taina Kivijärvi

Viime vuonna alkaneet teemalliset keskusteluillat Heinolan kirkossa saavat jatkoa. Tulevana torstaina keskustellaan suvusta, sen merkityksestä hyvässä ja pahassa.

Keskustelijoiksi ovat lupautuneet **Heli Pruuki**, joka on pappi ja perhepsykoterapeutti, muusikko **Timo Kiiskinen** sekä kirkkoherra ja sukututkimuksen harrastaja **Jeremias Sankari**. Keskustelua juontaa pastori **Maarit Kihlström**.

Jokainen keskustelija on tuonut tullessaan musiikkitoiveen, joka

”

Omien juurien tunteminen lisää itsetuntemusta.

Pastori Maarit Kihlström

Itse kannattaa puuttua vain harkiten

112:een soittaminen on aina varmintä, jos epäilee virkavaltaa tarvittavan.

Heini Kuusela

Naapurissa kuulostaa pahalta perheriidalta, ikkunoita rikootaan, puistossa heitellään penkkejä pitkin ja poikin tai nuorisoin tekemiset huolestuttavat. Kehen tässä nyt pitäisi olla yhteydessä?

Ylikomisario **Timo Kuokkanen** Hämeen poliisilaitokselta, miten tavallisen kansalaisen pitää toimia tilanteissa, jotka oman arvion mukaan vaatisivat paikalle esimerkiksi virkavaltaa?

– Aina on varmintä soittaa 112:een. Hätäkeskuspäivystäjät arvioi sitten soittajan antaman kuvauksen perusteella mitä tehdään. Akuuteissa tapauksissa tieto lähtee hätäkeskuksesta poliisille tai pelastuslaitokselle.

Kuokkanen muistuttaa, että on tärkeää kuvailla mahdollisimman tarkkaan mitä tapahtuu ja missä. Näin hätäkeskuspäivystäjät voi paremmin arvioida onko tilanne sellainen, että se välitetään esimerkiksi poliisille. Myös sosiaalityöntekijöihin saa kaikkina vuorokaudenaikoina yhteyden soittamalla

kertoo jotain hänen ajatuksistaan illan aiheesta.

Yhtenä iltana -laulun teemaa muokailleen yhtenä iltana ei väistellä elämää, kuolemaa, Jumalaa ja mitä niitä muita tärkeitä asioita onkaan.

– Teemoja on ideoitu muuttaman työntekijän kanssa. Suku-teema kiehtoo itseänikin. Omien juurien tunteminen lisää itsetuntemusta. Se puolestaan auttaa elämässä monella tavalla, Kihlström kertoo.

Illan musiikkitoiveet esittää **Tuomas Orasmaan** säestämänä **Karla Lamminheimo**.

Kyseeissä on kolmas teemailta. Ensimmäisessä oli aiheena suru. Siellä oli paikalla noin 70 henkeä.

Toisen illan aiheena oli rakkaus, mutta jostain syystä se ei oikein vetänyt ihmisiä.

– Ehkä olisi pitänyt rajata aiheita esimerkiksi kypsän iän rakkauteen, Kihlström miettii.

Iltojen tarkoituksena on puhua tavallisen elämän asioista kirkon tähtitaivaan alla.

Teemaillat eivät ole hartaustilaisuuksia, vaikka ne päättyvätkin iltavirteen.

Yhtenä iltana suvusta -tilaisuus alkaa kello 18.

Lapsille pitää kertoa myös kuolleista sukulaisista. Se vaatii aikuisilta aktiivisuutta, professori Lea Pulkkinen sanoo.

ovat voimissaan, myös sukutapaamisia syntyy helpommin. Iso kysymys nuoren polven kannalta on se, miten heille muodostuu tunne sukuyhteydestä kun vanhempi väki kuolee.

Joissakin suvuissa järjestetään serkkufestareita. Pulkkinen pitää ajatusta hyvänä.

– Toivon kuitenkin, että serkkutapaamiset olisivat avoimia kaikille sukulaisille ja niin, ettei vanhempaa väkeä suljeta niistä pois, hän sanoo.

Sosiaalipsykologian professori **Antti Eskola** on kirjoittanut: ”Kun suku kokoontuu, läsnä ei ole ainoastaan elossa olevien joukko. Mukana on, omalla tavallaan, myös suuri määrä elävien joukosta jo poistuneita suvun jäseniä. Ihmisen henki jää elämään, jos on niitä, jotka häntä muistavat ja muistelevat.”

Pulkkinen korostaa, että erilaiset muistelot vahvistavat suvun henkeä. Saatamme tietää milloin toimimme suvun hengen mukaisesti ja milloin poikkeamme siitä vahingossa tai tietoisesti.

– Yhteiskuuluvuuden tunne

”

Pitää olla varovaisuus ja maalaisjärki käytössä.

Ylikomisario Timo Kuokkanen